

Школска 2021/2022. година
Општинско такмичење ученика основних школа
Књижевна олимпијада

VII разред

Шифра: _____

1.	<p>У одломку из песме „Плави чуперак” Мирослава Антића подвуци речи које се римују.</p> <p>„Чуперак косе обично носе неко на оку, неко до носа, ал’ има један чуперак плави замисли где? – У мојој глави.”</p>	
2.	<p>На линији напиши назив стилске фигуре којом се изражава однос као у примеру: „Ђиновске рибе пливају усамљене. Ситне и збуњене сабијају се у јата.”</p> <p>Назив стилске фигуре је: _____.</p>	
3.	<p>Присети се одломака из текста „Папирни бродови” Рабиндраната Тагора, па на линији напиши назив књижевне врсте којој ово дело припада.</p> <p>„Поринуо сам свој папирни бродић, а кад сам погледао у небо, спазио сам читаву флоту облачића где журно дижу своја бела једра. [...] Одједном су се почели гомилати бурни облаци, ветар је дувао на махове и киша је пљуштала. [...] Поточићи прљаве воде јурнуше, речица набуја, и мој чунић потону.”</p> <p style="text-align: center;">_____</p> <p style="text-align: center;">(назив књижевне врсте)</p>	
4.	<p>Допуни следећу реченицу називом једне од етапа драмске радње. Основни део драмске радње у којем долази до сукоба два супротна става назива се _____.</p>	
5.	<p>На основу понуђеног описа препознај књижевног јунака, па његово име напиши на линији.</p> <p>Овај јунак је професор француског језика. Он остаје без посла када су Француска и Немачка потписале споразум у Франкфурту, 1871. године, којим су Алзас и Лорена (француске провинције) уступљене Немцима, те матерњи језик у школама више није француски, већ немачки.</p> <p>Овај јунак се зове господин _____.</p>	

10.	<p>Ретроспективно приповедање је:</p> <p>а) причање о застарелом, мање занимљивом, превазиђеном догађају; б) причање по редоследу како се радња одвија; в) причање о догађају који се десио у прошлости, пре тренутка приповедања. (Заокружи слово испред тачног одговора.)</p>								
11.	<p>Присети се народне легендарне приче „Свети Сава и ђаво”, па подвучи атрибуте који се односе на Светог Саву као јунака ове приче.</p> <p>ПОХЛЕПАН МУДАР УПЛАШЕН ПОДРУГЉИВ СМИРЕН ПРЗНИЦА</p>								
12.	<p>Коме се обраћа приповедач народне бајке „Међедовић” завршном реченицом: „И на част вам лаж!”? Заокружи слово испред тачног одговора.</p> <p>а) слушаоцима б) Међедовићу в) Брку и сејачу</p>								
13.	<p>Одреди значење подвучене речи у следећем одломку (заокружи тачан одговор).</p> <p>„Растеже <u>педаљ</u>, па поче мерити штап: – ’Оће Јабо надбости – неће! ’Оће – неће...”</p> <p>Педаљ је:</p> <p>а) палац на руци; б) мера за дужину; в) гумена трака.</p>								
14.	<p>Допуни табелу називима три лирске врсте ауторске поезије, који су изостављени (редослед није битан).</p> <table border="1" data-bbox="272 1392 1360 1619"> <tr> <td>ОПИСНА ПЕСМА</td> </tr> <tr> <td> </td> </tr> <tr> <td>СОЦИЈАЛНА ПЕСМА</td> </tr> <tr> <td>ЉУБАВНА ПЕСМА</td> </tr> <tr> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> </tr> <tr> <td>ШАЉИВА ПЕСМА</td> </tr> </table>	ОПИСНА ПЕСМА		СОЦИЈАЛНА ПЕСМА	ЉУБАВНА ПЕСМА			ШАЉИВА ПЕСМА	
ОПИСНА ПЕСМА									
СОЦИЈАЛНА ПЕСМА									
ЉУБАВНА ПЕСМА									
ШАЉИВА ПЕСМА									
15.	<p>Обрати пажњу на књижевни род којем припада свако наведено дела, па подвучи једног уљеза у следећем низу.</p> <p>ИЗБИРАЧИЦА; КИРИЈА; И МИ ТРКУ ЗА КОЊА ИМАМО; АНАЛФАБЕТА; ХАЈДУЦИ</p>								

16.	<p>Које две стилске фигуре препознајеш у следећем примеру? Њихове називе напиши на линијама.</p> <p>„Хладноћа има хиљаду облика и хиљаду начина да се креће по свету.”</p> <p>_____</p>	
17.	<p>У следећем одломку из „Шашаве песме” Мирослава Антића подвуци стих који је у ту песму залутао.</p> <p>„Мама ми каже: шашаво моје, Шта се то збива у твојој глави?</p> <p>У њој дечаци, кажем, постоје, Сјајни ко небо које се плави.”</p>	
18.	<p>На основу наведеног одломка закључи који се облик казивања (форма приповедања) јавља у говору лица ове драме.</p> <p><i>(Долази Милиционер. Прекрстио руке на леђима. Шета и посматра околину. Врти главом и говори за себе.)</i></p> <p>МИЛИЦИОНЕР: И ја сам био дете, али ова данашња деца су баш претерала: Немој да претрчаваш улицу, погазиће те нешто, па ће ђаво бити крив, а клинац ми одговори: „Неће бити ђаво крив, него ти – што си ми дозволио да претрчим улицу!” Е, да сам га ухватио, биле би му уши везане у машну.</p> <p>Облик казивања лица у овом одломку назива се: _____.</p>	
19.	<p>Пажљиво прочитај следећи одломак па одговори о којој жени приповеда наш нобеловац. Њено име напиши на линији.</p> <p>„Да, она се јавља готово искључиво у времену од краја априла па до почетка новембра. Преко зиме врло ретко, а и тада опет у вези са сунцем и светлошћу. И то, како сунце расте, тако њена јављања бивају чешћа и живља.”</p> <p>_____</p> <p>(име жене)</p>	
20.	<p>Подсети се следећег одломка из <i>Малог Принца</i>, па подвуци два доминантна мотива која препознајеш међу доле понуђеним.</p> <p>– Лепе сте, али сте празне – рече им он још. – Човек не може да умре за вас. Наравно, обичан пролазник поверовао би да моја ружа личи на вас. Али она сама значајнија је од свих вас заједно зато што сам ја њу и заволео. Зато што сам њу стављао под стаклено звоно.</p> <p>СМРТ ЦВЕТ ЛУБАВ ЗВОНО ПРИВРЖЕНОСТ</p>	

Тест прегледали: _____ Број бодова: _____

	Решења теста за седми разред – општински ниво	Напомена:
1.	<u>косе – носе; плави – глави</u>	Оба тачно подвучена пара доносе 1 бод.
2.	контраст (антитеза)	1 бод
3.	песма у прози	1 бод.
4.	заплет	1 бод
5.	Хамел	1 бод
6.	Стеван Раичковић	1 бод.
7.	а) „Аска и вук”, Иво Андрић б) „Вече”, Ђура Јакшић	Само све тачно доноси 1 бод.
8.	опкорачење	1 бод
9.	Теодолинда – <i>Мој дека је био трешња</i> Реља Кнежевић (Масларић) – „Кроз мећаву” Лујо – „Јаблан” Малчика – <i>Избирачица</i>	Само све тачно повезано доноси 1 бод.
10.	в) причање о догађају који се десио у прошлости, пре тренутка приповедања	1 бод
11.	<u>мудар смирен</u>	Оба тачно подвучена (и ништа нетачно) доноси 1 бод.
12.	а) слушаоцима	1 бод
13.	б) мера за дужину	1 бод
14.	РОДОЉУБИВА (ПЕСМА) ЕЛЕГИЈА МИСАОНА (РЕФЛЕКСИВНА ПЕСМА) <ul style="list-style-type: none"> Признаје се и уколико ученици напишу ДИТИРАМБ или САТИРИЧНА ПЕСМА уместо неког од претходно наведених назива (или било који други тачан назив лирске врсте ауторске поезије). 	Све тачно допуњено доноси 1 бод. Редослед није битан.
15.	<u>Хајдуци</u>	1 бод
16.	хипербола и персонификација	Оба тачна доносе 1 бод. Редослед није битан.
17.	<u>Сјајни ко небо које се плави</u>	1 бод
18.	монолог	1 бод
19.	Јелена (жена које нема)	1 бод
20.	<u>ЉУБАВ</u> <u>ПРИВРЖЕНОСТ</u>	Оба тачно подвучена и ништа нетачно доносе 1 бод.

Школска 2021/2022. година
Општинско такмичење ученика основних школа
Књижевна олимпијада

VIII разред

Шифра: _____

1. На ког јунака се односи следећи опис? Његово пуно име и презиме напиши на линији.

Био је „војвода крајински и командант неготински”, један је од највећих јунака из Првог српског устанка. Волео је јунаштво и са Турцима ратовао другачије него остали: обично је ударао на препад. Ни смрт му није била као код других устаника. О његовом животу написао је биографију Вук Стефановић Караџић.

(пуно име и презиме јунака)

2. Поред понуђених исказа из биографије Вука Стефановића Караџића заокружи ДА или НЕ, у зависности од тога који одговор сматраш тачним, а који нетачним.

1. Вук Стефановић Караџић рођен је 1787. у селу Тршић, недалеко од Лознице.	ДА	НЕ
2. Године 1812. објављује <i>Малу прстонародну славено-сербску рјечнарицу</i> и <i>Писменицу српскога језика</i> .	ДА	НЕ
3. Године 1850. излази <i>Српски рјечник</i> (друго издање).	ДА	НЕ
4. Вукови посмртни остаци пренети су 1897. у Београд и уз велике почести сахрањени у порти Саборне цркве, уз Доситеја Обрадовића.	ДА	НЕ

3. А. У следећем одломку из песме „Труба” Момчила Настасијевића подвучи дистих.

„[...] То иза гора и вода
лелек је рушне сељанке.

Род смо.
Кад умре човек,
и моје срце рушно је [...]”

Б. Реч РУШНО из друге строфе значи: а) ружно; б) жалосно; в) болесно.
(Заокружи слово испред тачног одговора.)

4. На линији напиши назив подвучене стилске фигуре.

„Милош пева, вила му отпева,
Лепше грло у Милоша царско,
Јесте лепше него је у виле”

(назив стилске фигуре)

5.	<p>У примеру из песме „Крвава бајка” Десанке Максимовић подвуци стих испеван у десетерцу.</p> <p>„Било је то у некој земљи сељака на брдовитом Балкану, умрла је мученичком смрћу чета ђака у једном дану.”</p>																
6.	<p>На основу следећег описа одреди о ком је делу реч, па наслов тог дела и име и презиме аутора напиши на линијама.</p> <p>Јунак овог романа преслушава магнетофонске записе на којима је забележена животна прича његове мајке. Он покушава да напише роман о њеном животу, а у приповедање укључује и своје одрастање и сазревање, очеву смрт и време рата. Размењујући мисли са канадским пријатељем Доналдом, писцем, приповедач у први план истиче сопствену несигурност и сумњу у себе и језик којим се изражава.</p> <p>_____</p> <p>(наслов романа) _____ (име и презиме писца)</p>																
7.	<p>На линијама напиши име и презиме писца и наслов дела из којег је следећи одломак.</p> <p>Сада у марту биће годину дана... Лекар је баш отишао. Пре тога ме је одвео на страну: „Ви сте млади и Ви сте њен син”, рекао ми је, „немам право да од Вас кријем, њено стање је веома озбиљно. Може да умре ове ноћи, као што се може опоравити и умрети кроз месец или годину дана...”</p> <p>_____</p> <p>(наслов дела) _____ (име и презиме писца)</p>																
8.	<p>У датом примеру подвуци нараторове речи.</p> <p>„Јан ућута. Брисао је чело надланицом. Изгледало је да пати исто као и оне ноћи. – Ето, Фани! То ме је потресло, разумеш! Тако наједном, грубо, дознао сам да сам нађено дете, док је она коју сам до пре неколико тренутака волео као своју мајку, можда умирала.”</p>																
9.	<p>Из које народне епске песме су следећи стихови? На линији напиши наслов те песме.</p> <p>„Бе је Крсман? вода г’ однијела! Што с’ не нађе код својега двора? Турска ћу се назвати робиња за живота њему и за здравља.”</p> <p>_____</p> <p>(наслов епске песме)</p>																
10.	<p>Попуни табелу као што је започето.</p> <table border="1" data-bbox="204 1787 1430 1977"> <thead> <tr> <th>Назив дела</th> <th>Књижевни род</th> <th>Књижевна врста</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td><i>Мамац</i></td> <td>епика</td> <td></td> </tr> <tr> <td><i>Мемоари</i></td> <td></td> <td>мемоари</td> </tr> <tr> <td>„Отаџбина”</td> <td></td> <td>родољубива песма</td> </tr> <tr> <td>„Мали Радојица”</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Назив дела	Књижевни род	Књижевна врста	<i>Мамац</i>	епика		<i>Мемоари</i>		мемоари	„Отаџбина”		родољубива песма	„Мали Радојица”			
Назив дела	Књижевни род	Књижевна врста															
<i>Мамац</i>	епика																
<i>Мемоари</i>		мемоари															
„Отаџбина”		родољубива песма															
„Мали Радојица”																	

11.	<p>У следећем одломку из ТВ драме Данила Киша <i>Ноћ и магла</i> подвучи дидаскалије.</p> <p>МАРИЈА РИГО: ... Емиле, побогу, колико се то дуго бријеш... (<i>Изнервирана.</i>) Емиле, не бријеш ваљда длаке иза ува... Емиле...</p> <p>ЕМИЛ: (<i>off – искључио је апарат</i>): Нешто си рекла?</p>													
12.	<p>Препознај писца на основу понуђених података.</p> <p>Рођен је у Шапцу 1851. године. Завршио је медицину. Био је и лични лекар краља Милана Обреновића. Сврстава се у ред најбољих приповедача на српском језику. Познате су његове приповетке: „Први пут с оцем на јутрење”, „Школска икона”, „Све ће то народ позлатити”, „Ветар” итд.</p> <p>Његово име је: _____ .</p>													
13.	<p>Попуни табелу подацима који недостају.</p> <table border="1" data-bbox="204 891 1433 1048"> <thead> <tr> <th>Наслов дела</th> <th>Историјска позадина дела</th> <th>Име и презиме аутора</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>„Пилипенда”</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td><i>Покошено поље</i></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td><i>Сеобе I</i></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>Напомена: Одговоре у другој колони одабери међу понуђеним (три су сувишна), па у другу колону унеси само слова под којима се налазе понуђена решења.</p> <p>а) Други светски рат; б) унијаћење православног живља у горњој Далмацији; в) Први светски рат; г) живот Срба у јужној Угарској, после Велике сеобе; д) анексија Босне и Херцеговине Аустроугарској; ђ) Други српски устанак,</p>	Наслов дела	Историјска позадина дела	Име и презиме аутора	„Пилипенда”			<i>Покошено поље</i>			<i>Сеобе I</i>			
Наслов дела	Историјска позадина дела	Име и презиме аутора												
„Пилипенда”														
<i>Покошено поље</i>														
<i>Сеобе I</i>														
14.	<p>Зашто се Хилда Дајч добровољно пријавила да оде у логор на Сајмишту, на левој обали Саве у Београду, децембра 1941. године? Заокружи слово испред тачног одговора.</p> <p>а) Зато што је веровала да су у логору неопходне њене услуге, као медицинске сестре. б) Није желела да остави своју сестру, коју су пре ње одвели у логор. в) Зато што се као активисткиња борила против нехуманих услова у логору. г) У логору су биле све њене најбоље другарице.</p>													
15.	<p>Пажљиво прочитај завршну строфу песме „Отаџбина” Ђуре Јакшића, па одговори на захтев.</p> <p>„Ал један израз, једну мисао Чућеш у борбе страшној ломљави ’Отаџбина је ово Србина!...”</p> <p>Цезура се у свим стиховима наведене строфе налази после _____ слога.</p>													

16.	<p>Подвуци наслове три дела која припадају књижевнонаучним врстама.</p> <p>Дневник Ане Франк, Папирни бродови, Прича о печуркама, Живот и прикљученија, Јелена, жена које нема, Са пашњака до научењака</p>	
17.	<p>Подвуци наслов дела које није роман.</p> <p>МАЛИ ПРИНЦ ХАЈДУК СТАНКО КАЊОШ МАЦЕДОНОВИЋ ПОКОШЕНО ПОЉЕ</p>	
18.	<p>На основу постојећих мотива одреди којој врсти народних лирских песама припада следећа песма. Одговор напиши на линији.</p> <p>„Ај ђевојко, душо моја, што си тако једнолика и у пасу танковита – канда с’ сунцу косе плела, а мјесецу дворе мела?”</p> <p>„Нисам сунцу косе плела нит’ мјесецу дворе мела; ван стајала, те гледала ђе се муња с громом игра. Муња грома надиграла двјема-трима јабукама и четирма наранчама.”</p> <p>_____</p> <p>(назив врсте народне лирске песме)</p>	
19.	<p>Поред сваког примера облика приповедања напиши да ли је реч о првом или о трећем лицу приповедања.</p> <p>1) И пошавши натраг, западајући у песак, ја стадох и окретох се да тобоже још једном видим Сфинкс. _____ лице</p> <p>2) У три часа по подне почне дувати редован ветар Охридског језера, стрмац, који испочетка само ћарлија. _____ лице</p> <p>3) У кочији је седела Петрова сестра, прекрштених ногу, млада дама... _____ лице</p> <p>4) Кад сам се искрцао пре четрдесет и осам година у Касл Гардену, имао сам у цепу свега пет центи. _____ лице</p>	
20.	<p>На линијама испред датих примера напиши број који се односи на назив стилске фигуре коју препознајеш у датом примеру. 1) словенска антитеза, 2) персонификација, 3) оноματοпеја, 4) хипербола, 5) градација, 6) контраст. Три назива су вишак.</p> <p>_____ „Ветра нема, а нема ни сунца, ни светлости, ни сенке, ни кретања, ни шума.”</p> <p>_____ „За Ђурђем је косу одрезала, за ђевером лице изгрдила, а за братом очи извадила.”</p> <p>_____ „Јали грми, јал’ се земља тресе” [...] „Нити грми, нит’ се земља тресе” [...] „већ пуцају на Задру топови”</p>	

Прегледао/ла: _____

Укупни број бодова: _____

РЕШЕЊА ОСМИ РАЗРЕД (ОПШТИНСКО ТАКМИЧЕЊЕ)

Питање	Тачан одговор	Кључ за оцењивање															
1.	(Ајдук/Хајдук) Вељко Петровић	1 бод															
2.	1. ДА; 2. НЕ; 3. НЕ; 4. ДА	Три или четири тачна – 1 бод.															
3.	А. <u>То иза гора и вода</u> <u>лелек је рушне сељанке</u> Б. б) жалосно	Оба тачна – 1 бод.															
4.	метонимија • Признати и МЕТАФОРА као одговор, ако ученици још нису обрадили појам метонимије.	1 бод															
5.	<u>умрла је мученичком смрћу</u>	1 бод															
6.	<i>Мамац</i> , Давид Албахари	Оба тачна – 1 бод.															
7.	<i>Збогом мојих 15 (петнаест) година</i> , Клод Кампањ	Оба тачна – 1 бод.															
8.	„Јан ућута. Брисао је чело надланицом. Изгледало је да пати исто као и оне ноћи. – Ето, Фани! То ме је потресло, разумеш! Тако наједном, грубо, дознао сам да сам нађено дете, док је она коју сам до пре неколико тренутака волео као своју мајку, можда умирала.”	Само тачно подвучено доноси 1 бод.															
9.	„Бој на Чокешини”	1 бод															
10.	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Назив дела</th> <th>Књижевни род</th> <th>Књижевна врста</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td><i>Мамац</i></td> <td>епика</td> <td>роман</td> </tr> <tr> <td><i>Мемоари</i></td> <td>епика</td> <td>мемоари</td> </tr> <tr> <td>„Отаџбина”</td> <td>лирика</td> <td>родољубива песма</td> </tr> <tr> <td>„Мали Радојица”</td> <td>епика</td> <td>народна епска песма</td> </tr> </tbody> </table>	Назив дела	Књижевни род	Књижевна врста	<i>Мамац</i>	епика	роман	<i>Мемоари</i>	епика	мемоари	„Отаџбина”	лирика	родољубива песма	„Мали Радојица”	епика	народна епска песма	Четири или пет тачних одговора доноси 1 бод.
Назив дела	Књижевни род	Књижевна врста															
<i>Мамац</i>	епика	роман															
<i>Мемоари</i>	епика	мемоари															
„Отаџбина”	лирика	родољубива песма															
„Мали Радојица”	епика	народна епска песма															

11.	<i>(Изнервирана.)</i> <i>(off – искључио је апарат)</i>			Све тачно подвучено доноси 1 бод.
12.	Лаза Лазаревић			1 бод
13.	Наслов дела	Историјска позадина дела	Име и презиме аутора	Пет или шест тачних одговора доноси 1 бод.
	„Пилипенда”	б)	Симо Матавуљ	
	<i>Покошено поље</i>	в)	Бранимир Ћосић	
	<i>Сеобе I</i>	г)	Милош Црњански	
14.	а) Зато што је веровала да су у логору неопходне њене услуге, као медицинске сестре.			1 бод
15.	(после) петог (слога)			1 бод
16.	<u>Дневник Ане Франк</u> <u>Живот и прикљученија</u> <u>Са пашњака до научењака</u>			Све тачно подвучено (и ништа погрешно) доноси 1 бод.
17.	<u>Кањош Мацедоновић</u>			1 бод
18.	митолошка (песма)			1 бод
19.	1) прво (1.) лице 2) треће (3.) лице 3) треће (3.) лице 4) прво (1.) лице			Три или четири тачна доносе 1 бод.
20.	4 5 1			Све тачно доноси 1 бод.